

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
103 33 Stockholm

a.registrator@regeringskansliet.se

Stockholm 30 oktober 2014

Visselblåsare – stärkt skydd för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden (SOU 2014:31) (A2014/2170/ARM)

FAR har inbjudits att lämna synpunkter på betänkandet *Visselblåsare – stärkt skydd för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden (SOU 2014:31) (A2014/2170/ARM)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

FAR är positiv till en lagstiftning som ger ett stärkt skydd för visselblåsare. Utredningen har föreslagit att den nya lagen ska gälla vid larm om allvarliga missförhållanden. FAR tycker det är bra att larmet måste avse ett missförhållande som är av allvarlig karaktär för att det stärkta skyddet ska gälla för arbetstagaren. Frågan är dock om lagen kommer att få avsedd effekt eftersom en arbetstagare inte kommer att få stärkt skydd i alla situationer. FAR vill därför påtala följande.

Utredningen har föreslagit att den arbetstagare som genom att slå larm gör sig skyldig till brott ska undantas från det stärkta skyddet. Anledningarna som anges är att för det fall arbetstagaren skulle vara skyddad om han eller hon begår brott så skulle detta innebära dubbla signaler från det allmänna, eftersom en och samma handling skulle kunna vara straffbar enligt en lag och skyddad enligt en annan. Vidare anges att arbetstagare inte skulle ha samma incitament att undvika brott och lagen därmed förlora sin handlingsdirigerande verkan. Utredningen har inte utvecklat skälen ytterligare. FAR anser det vara tveksamt om det tillräckligt tydligt klargörs vilket skydd arbetstagaren har mot en eventuell brottsanmälan och ett eventuellt skadeståndsanspråk från arbetsgivaren. Om arbetstageren är osäker på om en anmälan kan leda till ett skadeståndsansvar kan detta medföra att en arbetstagare väljer att inte slå larm. Lagen får då inte den effekt som är avsedd.

FAR ifrågasätter varför inhyrda arbetstagare och uppdragstagare inte ska omfattas av begreppet arbetstagare enligt förslaget till den nya lagen. FAR anser att denna fråga bör utredas vidare då det för det fall dessa inte omfattas inte heller finns något incitament för varken den inhyrda arbetstagaren eller dennas arbetsgivare att agera då ingen av dessa direkt berörs av de allvarliga missförhållandena eller skyddas mot uppdragsgivarens eventuella repressalier.

FAR tillstyrker utredningens förslag att Arbetsmiljöverket bör ha möjlighet att vidare reglera den föreslagna skyldigheten att upprätta de interna rutinerna för arbetsgivaren.

Frågan om vad det innebär för en arbetstagare som vill slå larm när dessa interna rutiner inte finns har utredningen emellertid inte övervägt.

Den föreslagna nya lagen omfattar endast skydd för arbetsgivarens repressalier. FAR anser att frågan om vilka skyldigheter en arbetsgivare bör ha vid kollegors repressalier också bör övervägas.

I övrigt har FAR ingen erinran mot utredningens förslag.

FAR

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M-Lantz'.

Maria Lantz
Föreningsjurist